

debatt

Tips 95 400 400 • debatt@smp.no • sentralbord 70 12 00 00

KRONIKK/SYNSPUNKT
Maks 6000 tegn inkl. mellomrom.
Legg gjerne ved portrettfoto.

DEBATTINNLEGG
Maks 2500 tegn inkl. mellomrom.

All utgivelse skjer i henhold til Sunnmørspostens publiseringsvilkår. Vi forbeholder oss retten til å arkivere og utgi i elektronisk form alt som er publisert i Sunnmørsposten. Innsendt materiale og innsendt stoff honoreres bare når det er avtalt. Vi forbeholder oss retten til å korte ned. Ubrukte innlegg returneres bare på anmodning.

● Pridebevegelsen og barns rettar

Skal vaksne sine behov trumfe barna sine rettar?

KRONIKK

MARIT JOHANNE BRUSET

Psykologspesialist
og barnefagleg sakkunnig

FRI Ålesund og Ålesund sentrumsforening står bak Ålesund pride som blir arrangert i månedsskiftet august-september.

Det har vore brei mediedekking av arrangementet. Mange har formidla sin støtte og få har hittil kome med kritiske merknadar.

Det som har blitt omtalt verkar tilforlateleg, og det er ikkje vanskeleg å gi støtte til kampen om at alle, uavhengig av seksuell orientering, kjønn, kjønnsidentitet eller uttrykk, skal ha like rettigheter, plikter og vern i tråd med menneskerettane.

Men før ein tar stilling til om ein skal delta i Ålesund pride, meiner eg det er viktig å vite meir om kva FRI (Foreningen for kjønns- og seksualitetsmangfold) og Pridebevegelsen står for – og kva ein støttar ved å delta.

Det er verdt å merke seg at

Familie er årets tema i alle Pridearrangement, og at PolyNorge er tatt inn som ny gruppe under den stadig veksande «prideparaplyen».

For polygami

PolyNorge er ein organisasjon som kjemper for at det skal bli tillate med polygami i Norge, dvs. at fleire enn to personar skal kunne inngå partnarskap eller ekteskap.

Både familietemaet og inkluderinga av PolyNorge harmonerer med FRI og pridebevegelsen sin kamp for å utvide familieomgrepet.

Det vert hevda at familiar kjem i alle former, og at alle er like riktige.

FRI vil avskaffe forholdet mellom mann og kvinne som det naturgitte grunnlaget for familien. Dei kjempar for eit samfunn med ope syn på kjærleik («Alt er Love»), eit ope syn på kjønn, seksualitet og samlivsformer.

Bodskapen er at familiestrukturar kan vi definere sjølve, også om det inneber polygami.

●● I forhold til familieformer så er vi langt på veg i ferd med å skape eit samfunn der vaksne sine behov trumfar barna sine behov

Marit Johanne Bruset

Barn sine rettar

For meg er det klart at denne ideologien kolliderer med barn sine menneskerettar, og også med kva eg vurderar som gode og trygge oppvekstrammer for barnet.

Den som les FNs Barnekonvensjon, som Norge faktisk har forplikta seg på, ser at prideideologien går på tvers av kva som er barnet sine rettar.

I Barnekonvensjonen står at barnet så langt det er mogleg, har rett til å vekse opp med sine biologiske foreldre.

Det er verdt å merke seg at Barnekonvensjonen vil ha forrang (presedens) dersom nasjonale lover kjem i konflikt med denne.

At våre folkevalde har bestemt seg for å sette Barnekonvensjonen til side i viktige bioteknologiske spørsmål (t.d. ved å tillate eggdonasjon og assistert befruktning for einslege) meiner eg i denne samanhengen er eit stort tankekors. (Det er elles spanande å sjå kor lang tid det vil ta før den første saka vert prøvd for den internasjonale domstolen på dette området.)

Behov for mor og far

Mine erfaringar frå fleire tiår i klinisk arbeid med barn, unge og vaksne er i tråd med Barnekonvensjonen når det gjeld barn sitt behov for både ei mor og ein far.

Ei mor og ein far har ulike funksjonar overfor barnet, dei har ulike roller og er forskjellige rollemodellar for barnet.

Dei fleste er nok einige i at familien utgjer ein viktig byg-

FAMILIE: Er far og mor og barn den einaste rette familieforma, eller kan det like eller skal barna sine rettar gå føre den enkelte vaksne sitt ynskje om å verte foreldre over tid. For Marit Johanne Bruset er spørsmål knytt til barn sine rettar opp mot

gestein i samfunnet og at den gir rammeverk for barn sin oppvekst og for samliv. Men korleis vi tenkjer om familien og korleis vi som samfunn tilrettelegg for denne, får konsekvensar for barn sin oppvekst på så mange område.

Så langt i samfunnsdebatten, har det vore einigheit om at det er barnet som har rett til foreldre; dvs. at barn ikkje skal gjerast til eit objekt og ein rettighet for dei vaksne. Det betyr at ingen kan krevje retten til barn.

Hevdar seg ein særrett

At FRI og pridebevegelsen, hevdar seg ein slik særrett, finn

eg både ulogisk og urimeleg.

I forhold til familieformer så er vi langt på veg i ferd med å skape eit samfunn der vaksne sine behov trumfar barna sine behov på viktige område. Barn må i stor grad tilpasse seg dei vaksne sine levestett og skiftande samlivsformer.

Polygami som no er blitt ei kampsak i pridebevegelsen, vil etter mitt syn skape ei omsorgsramme som er klart uforeinleg med barn sine behov for stabilitet og kontinuitet.

Altfor ofte vert debatten om familieformer og barn forenkla til spørsmålet om personar med annan seksuell legning enn den heterofile, kan vere

●● For meg så handlar spørsmålet om deltaking i Ålesund pride om at barn sine menneskerettar og kva oppvekstrammer vi tilbyr barn, veg tyngre enn vaksne sine ønske og behov

Marit Johanne Bruset

godt vere far, og far og barn? Skal einslege få rett til prøverørsbefruktning? Har ein ein rett til å få barn, foreldre? I fleire av desse spørsmåla har grensene for kva som er akseptert og kva som er vanleg blitt flytta ut av vaksne sine ynskje grunnen til at ho ikkje vil delta i Ålesund pride. ILLUSTRASJONSFOTO: NTB SCANPIX

gode omsorgspersonar, eller om barn kan ha ein god oppvekst hos einslege foreldre.

For ikkje å bli misoppfatta, så vil eg her understreke at eg vurderer omsorgsevner som likt fordelte uavhengig av seksuell orientering og legning.

Eg meiner og at mange barn har ein god oppvekst hos einslege foreldre.

Det er ikkje det spørsmålet om retten til familie og familierformer dette handlar om!

Toleranse endrar liv

Eg har både i yrkessamanheng som klinisk psykolog i fleire tiår, og i privat samanheng, møtt ein del homofile og les-

biske. Eg har på nært hald opplevd den tunge og belastande livssituasjonen mange står i.

Eg har også fått erfare at toleranse og aksept faktisk reddar liv. Mi meining er at alle, uavhengig av seksuell legning og orientering, har rett til å vere seg sjølve og har rett til å elske den dei vil.

Eg meiner at alle menneske, uavhengig av seksuell legning og orientering, har same verdi og er likeverdige menneske.

Vil ikkje støtte

Men for meg så handlar spørsmålet om deltaking i Ålesund pride om at barn sine menneskerettar og kva oppvekstram-

mer vi tilbyr barn, veg tyngre enn vaksne sine ønske og behov.

Eg finn ikkje å kunne gi støtte til kravet om retten til familie (medrekna retten til barn), og eg kan heller ikkje støtte kravet om legalisering av polygami. På bakgrunn av dette vert mitt standpunkt at eg ikkje ønsker å delta i Ålesund pride.

MS-DAGEN

God MS-behandling er «lønnsomt»

Over 11.000 personer i Norge lever i dag med multippel sklerose (MS). Det er en alvorlig sykdom som oftest rammer unge voksne.

Men ved tidlig behandling og systematisk oppfølging, kan mange med MS leve gode liv.

Mer enn 50 % av dem som har MS er dessverre helt eller delvis utenfor arbeidslivet.

Nå viser en undersøkelse blant MS-forbundets medlemmer at MS-behandlingen i Norge har store mangler. Det går for lang tid før diagnosen stilles, kun 45 prosent får medisiner som bremser sykdommen og kun 60 prosent får tilbud om rehabilitering.

Tidlig behandling med de mest effektive medisinene kan bremse sykdomsutviklingen og i noen tilfeller stoppe den. Dette må fastlegene kjenne til og sørge for rask henvisning til spesialist når det er mistanke om MS.

En viktig oppgave for MS-forbundet er å nå fram til fastlegene med informasjon om MS.

Ikke alle med MS har nytte av bremsemedisiner, og for dem blir god oppfølging og rehabilitering spesielt viktig.

God rehabilitering kan gis lokalt, men da må kommunene sette sammen tverrfaglige team med nevrologisk kompetanse. MS-Senteret Hakadal er det eneste rehabiliteringssenter i Norge som er spesialisert på kun MS. Ventetiden er lang. Kapasiteten ved senteret må bygges ut.

Forskning har vist at personer med MS har god nytte av behandling i varme strøk. MS-forbundet mener at personer med MS må komme inn i ordningen med behandlingsreiser til utlandet.

Regjeringen har i begge sine regjeringsplattformer sagt at behandlingsreiser til utlandet skal styrkes.

Økt satsing på MS-behandling vil gi stor effekt for den enkelte og for samfunnet.

ANLAUG STAVIK

Leder i Ålesund og omegn MS-forening

REKLAME

Stans presset mot barna våre!

Den første skoledagen etter ferien bør være en god dag for barn og unge i Norge. Det er den dessverre ikke for alle. Årets Ungdata-rapport viser at stadig flere ungdommer har psykiske og fysiske helseplager. Prestasjonspress og kroppspress er årsaken.

Foreldre bruker mye penger på barna ved skolestart. I en DNB-undersøkelse fra 2016, sa seks av ti foreldre at de opplever kjøpepress. Mange føler seg presset til å kjøpe varer de egentlig ikke har råd til eller trenger. Dette gjelder særlig ungdomsskoleforeldre.

Mental Helse Ungdom mener at det også er et politisk ansvar å ta grep mot presset barn og unge lever i, og at vi ikke bare kan skylde på sosiale medier. Det er jeg helt enig i!

Miljøpartiet De Grønne mener vi må ta et oppgjør med målet i samfunnet vårt om å hele tiden produsere mer for å kjøpe mer, og kaste mer.

Det skaper kjøpepress i alle aldre. Dette går ut over barn og unge, og kanskje spesielt de som vokser opp i familier med lav inntekt.

Jeg mener vi må ta grep. Vi må håndheve forbudet vi har mot reklame rettet mot barn og unge, strengere. Skolehelsestjenesten må styrkes, og skolen bør ha mindre fokus på måling og telling.

Så vil jeg utfordre barne- og likestillingsminister Linda Hoffstad Helleland til å si at det å hindre kjøpepress, prestasjonspress og kroppspress blant barn og unge, faktisk er et politisk ansvar.

Målet med politikken må være at folk har det bra. Vi må sørge for at barn og unge trives på skolen, og føler at de er gode nok som de er, også uten den nyeste Iphonen.

Det er en prioritert oppgave for meg og Miljøpartiet De Grønne.

UNE BASTHOLM

Nasjonal talsperson i Miljøpartiet De Grønne.